

" Waterkwaliteit en visbestand in de rivier de Mark anno 2021 "

1. Inleiding

De Mark is een wat minder bekende waterloop. Dit riviertje ontspringt in het dorpje Saint-Marcou, ten zuiden van Edingen in Henegouwen. De Mark stroomt over de taalgrens, van zuid naar noord en buigt dan tussen Herne en Galmaarden (Vlaams-Brabant) af naar het westen. Uiteindelijk stroomt ze nog een stukje , tussen Moerbeke en Viane , op Oost-Vlaams grondgebied om dan opnieuw Wallonië binnen te duiken en ten noorden van Twee-Akren uit te monden in de Dender.

De totale lengte van de rivier is ongeveer 25 kilometer , waarvan 17,5 kilometer in Vlaanderen.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De gegevens van het jaar 2020 zijn nog niet volledig, waardoor 2019 als de laatste toestand weergegeven wordt.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: stikstof, fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van het Vlaams waterlichaam Mark is "matig" zowel in 2015 als in 2019.

De totale biologische waterkwaliteit van de Mark voor 2015 is "ontoereikend" zowel in 2015 als in 2019.

b) Toekomstperspectieven

De Minister van Omgeving verwijst hierbij naar het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 dat momenteel in openbaar onderzoek ligt (www.volvanwater.be).

De Minister benadrukt, net zoals zij dat reeds deed in plenaire vergadering van 20 januari 2021 en de commissievergadering van de commissie Leefmilieu van 2 februari 2021, dat dit momenteel louter een ontwerpplan betreft dat na afloop van het openbaar onderzoek gefinaliseerd zal worden.

De waterkwaliteit van de Mark is er de laatste decennia stelselmatig op vooruitgegaan. In het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 is de Mark ingedeeld in klasse 3 (speerpuntgebied). Voor deze waterlopen wordt verwacht dat de goede ecologische toestand bereikt zal worden vanaf 2027, eventueel dus later na een periode van natuurlijk herstel. Om die goede toestand te bereiken, zijn er ingrepen op de Mark zelf nodig maar ook op haar zijwaterlopen en op het Waalse traject. De komende jaren zijn er alvast maatregelen gepland aan Vlaamse zijde inzake riolering, het oplossen van vismigratieknelpunten, de aanpak van

erosie, enzovoort. Tot slot zijn er ook op de bovenloop aan Waalse zijde inspanningen nodig. Er vindt hiervoor regelmatig overleg plaats met de Waalse collega-ministers.

3. Afvissingen

a) Meetlocaties

In het kader van het geïntegreerd referentiemetnet voor zoetwatervissen in Vlaanderen zijn er op de Mark twee meetlocaties (Tabel A = Bijlage 2).

De locatie op de Mark gelegen in Geraardsbergen beviste het INBO in 2020, die te Galmaarden in 2016. De locaties werden respectievelijk 100m en 200m elektrisch afgevist.

Internationaal wordt de kwaliteit van een visbestand uitgedrukt onder de vorm van een index, de Ecologische Kwaliteits Ratio (EQR). De EQR bedraagt gemiddeld 0,47 en komt hiermee in de klasse van de ‘matige kwaliteit’ terecht.

b) Vergelijking afvissingen

Het visbestand van de Mark wordt sinds 1998 opgevolgd en ook in 2001, 2004, 2008 en 2011 werden afvissingen gedaan.

In 1998 bestond meer dan 90% van de vangstaantallen uit driedoornige stekelbaars, een pionierssoort.

In 2001 stelde men toenames vast van visdiversiteit, vangstaantallen en vangstbiomassa. Ook was een verschuiving van het visbestand waarneembaar. Driedoornige stekelbaars werd minder dominant ten voordele van blankvoorn en riviergrondel. Ook bierpje wist uit te breiden en de beschermde bittervoorn werd waargenomen.

In 2004 werd blankvoorn gevolgd door riviergrondel dominant, sinds dan blijven blankvoorn, riviergrondel en driedoornige stekelbaars de visstand domineren.

Anno 2011 zag men wel een sterke terugval van de riviergrondelvangsten. In 2011 stelde men ook een terugval van de EQR naar een ‘ontoereikende kwaliteit’ vast.

Anno 2016 en 2020 zijn deze weer gestegen tot een ‘matige kwaliteit’. De twee stekelbaarssoorten werden tijdens de campagnes in 2016 en 2020 niet meer gevangen. Blankvoorn en riviergrondel blijven domineren. De beschermde bittervoorn blijft het goed doen op de Mark.

Alle resultaten zijn terug te vinden in rapporten op de INBO-website (<https://pureportal.inbo.be/>) en in de INBO-databank (VIS: <http://vis.inbo.be>).

VERBEIREN Marc

Wolvertem , februari 2021

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2020-2021 , vraag nr. 505 van 18 januari 2021 } .

TABEL A

Bijlage 2: Ligging van de vismeetplaatsen op de Mark

Nummer	Lambert-X	Lambert-Y	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
40120200	121389	160382	MARK	Galmaarden	aan de oude molen
40120300	116812	159217	MARK	Geraardsbergen	Stuw, Vianestraat